

Quin misteri amaga el papir trobat?

Competències específiques i criteris d'avaluació vinculats

Competència específica 1 a desenvolupar

3. Llegir i interpretar textos llatins, assumint l'aproximació als textos com un procés dinàmic i prenent consciència dels coneixements i experiències pròpies, per identificar el seu caràcter clàssic i fonamental.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil de sortida: CCL2, CP1, CP2, STEM1, CPSAA4, CCEC1.

Criteri d'avaluació

3.2. Reconèixer el sentit global i les idees principals i secundàries d'un text, contextualitzant-lo i identificant les referències històriques, socials, polítiques o religioses que hi apareixen, i servint-se de coneixements sobre personatges i esdeveniments històrics ja estudiats.

3.3. Interpretar de manera crítica el contingut de textos llatins de dificultat adequada, atès el context en el qual es van produir, connectant-los amb l'experiència pròpia i valorant com contribueixen a entendre les maneres de vida, costums i actituds de la nostra societat.

Competència específica 2 a desenvolupar

4. Comprendre textos originals llatins, traduint del llatí a la llengua d'ensenyament i desenvolupant estratègies d'accés al significat d'un enunciat senzill en llengua llatina, per aconseguir i justificar la traducció pròpia d'un passatge.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil de sortida: CCL2, CP2, CP3, CD2, STEM1.

Criteri d'avaluació

4.2. Traduir textos breus i senzills amb termes adequats i expressió correcta en la llengua d'ensenyament, justificant la traducció i manifestant la correspondència entre l'anàlisi i la versió realitzada.

Competència específica 3 a desenvolupar

5. Descobrir, conèixer i valorar el patrimoni cultural, arqueològic i artístic romà, apreciand-lo i reconeixent-lo com a producte de la creació humana i com a testimoni de la història, per identificar les fonts d'inspiració i distingir els processos de construcció, preservació, conservació i restauració, així com per garantir la seva sostenibilitat.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil de sortida: CP3, CD1, CD3, CC1, CC4, CCEC1, CCEC2.

Criteri d'avaluació

5.2. Reconèixer les petjades de la romanització en el patrimoni cultural i arqueològic de l'entorn, identificant els processos de preservació, conservació i restauració com un aspecte fonamental d'una ciutadania compromesa amb la sostenibilitat ambiental i la cura del seu llegat.

Sabers bàsics

A. El present de la civilització llatina.

- Estratègies i eines per relacionar el passat i el present a partir dels coneixements adquirits.

- Estratègies per comprendre, comentar i interpretar textos llatins a partir dels coneixements adquirits i de l'experiència pròpia.

- El paper de l'humanisme i la seva presència en la societat actual.

C. El text llatí i la traducció.

- Estratègies bàsiques per identificar, analitzar i traduir unitats lingüístiques (lèxic, morfosintaxi) a partir de la comparació de les llengües i varietats que conformen el repertori lingüístic personal.

D. Llegat i patrimoni.

- La transmissió textual i els suports d'escriptura.

- Eines analògiques i digitals per a la comprensió, producció i coproducció oral, escrita i multimodal.

Context o contextos

Professional

Dinàmiques de presa de consciència

S'ha trobat en un jaciment arqueològic de la nostra illa, un recipient amb un paper molt deteriorat escrit en llatí, amb lletra capital cursiva, d'època i autoria indeterminades. Davant la manca de professionals en el camp de les humanitats, a causa del desprestigi constant que tenen aquestes disciplines a la nostra societat, les autoritats competents us encomanen la tasca d'esbrinar el contingut i el valor d'aquest document.

Paral·lelament, un grup d'estudiosos especialitzats treballen en aquesta mateixa troballa. Els seus resultats ens els fan arribar en sobre tancat i es contrasten amb els del nostre grup d'experts.

L'alumnat ha de fer la lectura, traducció, valoració i comentari del text trobat, aplicant els recursos informàtics adients i els seus coneixements de la llengua llatina. Per tal d'arribar a interpretar el document, l'alumnat haurà de partir de:

Traducció de petits textos de nivell bàsic de diferents temàtiques.

Estudi bàsic de les tipografies llatines, dels suports de l'escriptura i

dels diferents mitjans de transmissió, amb especial atenció a la tradició monàstica medieval.

El procés s'acompanya de les rúbriques oportunes per a cadascun dels ítems plantejats i el material elaborat és revisat pel professorat en cada fase del treball. En el resultat final es té en compte la qualitat de la interpretació del document i la seva ubicació temporal i la possible assignació a un autor i gènere.

Instruccions i material

Indicacions per a la recerca sobre les fonts tipogràfiques, suports de l'escriptura i transmissió dels textos. Les dades aportades s'ordenen en un dossier *ad hoc*.

Treball a l'aula-matèria amb l'ajut de diccionaris i gramàtiques de la morfologia nominal i verbal del text donat.

Indicacions per al maneig, per part de l'alumnat, de les eines digitals necessàries per dur a terme el projecte (programari específic per ampliar i millorar imatges, hardware adient).

Material necessari:

Paper fictici confeccionat pel docent. Sobre tancat amb la resolució del repte plantejat.

Ordinadors per accedir a la informació en la xarxa.

Textos confeccionats pel docent.

Webs sobre tipografia llatina i sobre la transmissió de la literatura llatina, com ara:

https://domusbaebia.com/PDF/TABELLA_VII_CAST.pdf

Descripció i planificació de la tasca o tasques. Tipus i característiques del producte o productes obtinguts

Fase prèvia.

El docent confecciona un document amb aparença de paper molt deteriorat amb frases curtes i llegibles parcialment (sempre amb sentit complet) escrit en capital cursiva llatina. Com que es tracta d'un document delicat, es proporciona còpia facsímil, en suport digital, per treballar en grups petits.

El docent disposa de pistes que va lliurant, a petició de l'alumnat, però que resten valor al resultat final.

Fase inicial (grup petit)

Els grups fan un treball de recerca sobre la transmissió dels textos llatins i sobre els tipus d'escriptura llatins.

L'alumnat rep informació bàsica, per part del docent, sobre com es fa feina en el camp de la filologia i aplica aquestes dades al document objecte d'estudi.

Fase intermèdia (grup petit).

A partir dels coneixements lingüístics adquirits i de la pràctica de la traducció, l'alumnat fa la seva interpretació del text.

L'alumnat fa una hipòtesi de treball on, tenint en compte el tema, es descriu el gènere, autoria i època del document.

Fase final (gran grup).

Posada en comú de totes les hipòtesis i valoració conjunta, per tal d'elaborar una proposta definitiva que ha de ser lliurada a les autoritats competents.

El docent compara el resultat obtingut per l'alumnat amb la proposta que inicialment havia fet i que conserva en sobre tancat.

Aquest sobre ha de ser obert a la darrera sessió.

El producte final té la forma de dossier on es recull, tant el procés

d'investigació, com la traducció i la hipòtesi resultant.

Procediments de retroacció, revisió i supervisió per part del professorat durant la realització de la tasca o tasques

Fase inicial: El professorat planteja el tema al grup classe i dona les pautes a seguir a cada pas. Per a cada fase del projecte, es disposa d'una rúbrica de revisió i supervisió que permet controlar els progressos i el procés mateix d'aprenentatge i que serveix perquè l'alumnat faci seus els objectius de la situació proposada i faci una autoavaluació continuada de la seva feina.

Depenent del moment d'execució del projecte, hi ha rúbriques per a petit grup o per a gran grup, que s'emplenen per tal de facilitar l'òptima realització del treball. El professorat revisa en distints moments del procés l'estat de la tasca mitjançant la rúbrica i la revisió dels dossiers i de les traduccions.

Relació de la temàtica amb el llatí: l'alumnat ha de dur a terme la tasca assessorat pel professorat, sobretot

en la relació amb els blocs treballats i, en particular, pel que fa als aspectes lingüístics vists. La traducció es treballa de forma específica i té el seu espai propi de revisió i aprofundiment en aspectes morfològics i sintàctics.

Es valora, en el comput final, el recompte de pistes atorgades a petició de l'alumnat, la correcció de la traducció, la coherència de la hipòtesi (encara que no sigui exacta) i l'acostament a la solució correcta.

Un factor essencial en la qualificació final és la presa de consciència de la importància de preservar les humanitats per no perdre la connexió amb les nostres arrels i abandonar la capacitat crítica respecte al món actual.

Procediment d'avaluació final, qualificació i transferència del coneixement

Avaluació individual: dossier de cada alumne amb totes les dades organitzades, les fitxes, esquemes i la resta de material que ha recollit durant la recerca d'informació. També hi ha d'incloure un apartat amb el que hagi après en finalitzar

el projecte així com les dificultats que ha trobat en la seva feina.

Avaluació de l'equip (coavaluació): Al dossier de cada grup, hi ha d'haver informació sobre la tasca que s'ha desenvolupat individualment i la que s'ha fet en grup.

Avaluació entre iguals: tots els alumnes han de valorar críticament les conclusions dels altres grups. Pel que fa a la transferència de coneixements, aquesta situació està connectada amb la matèria de geografia i història, per la transmissió del patrimoni cultural i immaterial; Literatura, pel llegat d'obres literàries llatines, base de la literatura occidental; Tecnologia, per l'ús d'eines informàtiques necessàries en el camp de les humanitats per tal de dur a terme el projecte i Llengües, per la traducció i correspondència d'estructures entre llengües.

Respecte als blocs, es refereix als Blocs A, C i D dels sabers bàsics de Llatí.